

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM GẮN VỚI SẢN XUẤT KINH DOANH TẠI ĐỊA PHƯƠNG TRONG DẠY HỌC VẬT LÝ 10

Lê Thị Cẩm Tú¹⁺,
Hồ Hữu Huy Hoàng²

¹Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế;

²Trường THPT Đặng Huy Trứ, tỉnh Thừa Thiên Huế

+ Tác giả liên hệ • Email: camtu211@gmail.com

Article history

Received: 25/12/2022

Accepted: 12/02/2023

Published: 20/3/2023

Keywords

Experiential activities,
production and business,
Physics 10, students

ABSTRACT

Teaching associated with manufacturing and business is a teaching model that helps students experience reality, learn about and participate in local business and production, relate the learnt knowledge to reality, creating a friendly learning environment. The study proposes the process of organizing experiential activities in teaching Physics in association with local production and business. The process is illustrated through the organization of experiential activities with the theme “Phuong Duc copper casting village” in Physics 10. Being applied appropriately in teaching, the proposed process would help students master the knowledge, develop qualities and capacities, thereby improving the quality of teaching in high schools.

1. Mở đầu

Dạy học gắn liền với sản xuất kinh doanh (SXKD) là mô hình dạy học giúp HS được trải nghiệm với thực tiễn, được tìm hiểu và tham gia vào quá trình SXKD tại địa phương, tạo ra môi trường học tập thân thiện, giúp các em biết liên hệ những kiến thức đã học với thực tiễn cuộc sống. Bên cạnh đó, theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018, hoạt động trải nghiệm (HĐTN) là hoạt động giáo dục, trong đó HS được trực tiếp hoạt động thực tiễn trong môi trường giáo dục, qua đó phát triển được tình cảm, đạo đức, nhân cách, năng lực,... giúp các em tích lũy được kinh nghiệm riêng cho mình. Vật lý là môn khoa học thực nghiệm có mối liên hệ chặt chẽ với thực tiễn. Dạy học Vật lý ngoài việc trang bị kiến thức lí thuyết còn đề cập tới ứng dụng của kiến thức trong thực tiễn, đặc biệt là các hoạt động SXKD tại địa phương. Các nội dung kiến thức vật lý có thể giúp HS hiểu được nguyên tắc hoạt động cơ bản của một số ngành nghề SXKD. Điều này góp phần giáo dục HS, chuẩn bị cơ sở tâm lí và năng lực hoạt động thực tiễn, giúp các em chủ động tham gia vào quá trình lao động sản xuất, đảm bảo cho việc học Vật lý gắn liền với các hoạt động SXKD. Chính vì vậy, nếu có được một quy trình tổ chức dạy học Vật lý hiệu quả thông qua HĐTN gắn với SXKD tại địa phương sẽ giúp các em nắm vững kiến thức, rèn luyện và phát triển các phẩm chất, năng lực, từ đó nâng cao hiệu quả dạy học Vật lý ở trường phổ thông. Bài báo trình bày một số cơ sở lí luận về việc tổ chức dạy học gắn với SXKD tại địa phương thông qua HĐTN, đề xuất quy trình tổ chức HĐTN trong dạy học môn Vật lý gắn với SXKD tại địa phương và minh họa quy trình này thông qua tổ chức HĐTN với chủ đề “Làng nghề đúc tượng đồng Phường Đức” trong dạy học Vật lý 10.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Một số khái niệm

Có nhiều quan điểm khác nhau về HĐTN. Theo Đinh Thị Kim Thoa (2019), HĐTN là hoạt động giáo dục thông qua sự trải nghiệm và sáng tạo của cá nhân trong việc kết nối kinh nghiệm học được trong nhà trường với thực tiễn, nhờ đó các kinh nghiệm được tích lũy dần chuyên hóa thành năng lực. Theo Bùi Ngọc Diệp (2015), HĐTN là một biểu hiện của hoạt động giáo dục, là hoạt động mang tính xã hội, thực tiễn với môi trường giáo dục trong nhà trường để HS tự trải nghiệm trong học tập. Trong bài báo này, chúng tôi thống nhất với quan điểm của Bộ GD-ĐT (2018), HĐTN là hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho HS tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kĩ năng của các môn học khác nhau khi thực hiện nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết vấn đề của thực tiễn trong nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi.

Nhìn chung, HĐTN được tổ chức theo phương thức trải nghiệm và sáng tạo nhằm góp phần phát triển toàn diện nhân cách cho HS, các em được tham gia trực tiếp và làm chủ thể của hoạt động, tự lên kế hoạch, xây dựng chiến lược hành động cho bản thân, cho nhóm để hình thành và phát triển những phẩm chất, kĩ năng, năng lực cần có của người công dân.

Theo Bộ GD-ĐT (2017) về dạy học gắn với SXKD: Hoạt động dạy học, giáo dục gắn với hoạt động SXKD tại địa phương nhằm mục đích giúp HS tiếp tục phát triển những phẩm chất, năng lực cần thiết đối với người lao động, có ý thức và nhân cách công dân; có khả năng tự học và ý thức học tập suốt đời; có khả năng lựa chọn nghề nghiệp phù hợp với năng lực và sở thích, điều kiện và hoàn cảnh của bản thân để tiếp tục học lên, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động. Như vậy, có thể hiểu, hoạt động dạy học, giáo dục gắn với SXKD tại địa phương là hoạt động tăng cường hoạt động nhận thức của HS, có ý nghĩa trong việc phát triển kỹ năng học tập, tự chiếm lĩnh kiến thức, tạo hứng thú cho các em trong quá trình học tập. Từ đó, định hướng cho các hành động, giúp HS rèn luyện tính tự lực trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, tăng cường sự tương tác của HS và môi trường bên ngoài, phát triển một số kỹ năng mềm.

2.2. Dạy học Vật lý gắn với sản xuất kinh doanh

Dựa vào đặc điểm của chương trình Vật lý được quy định trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đặc điểm của việc dạy học gắn với SXKD, có thể thấy mối liên hệ giữa dạy học Vật lý với các hoạt động SXKD như sau: - Dạy học Vật lý ngoài việc trang bị cho HS kiến thức lý thuyết, còn đề cập tới các ứng dụng của kiến thức trong thực tiễn, đặc biệt là trong các hoạt động SXKD tại địa phương. Các nội dung kiến thức Vật lý có thể giúp HS hiểu được nguyên tắc hoạt động cơ bản của một số ngành nghề SXKD. Điều này góp phần giáo dục, chuẩn bị cơ sở tâm lý và năng lực hoạt động thực tiễn cho HS, giúp các em chủ động tham gia vào quá trình lao động sản xuất; - Việc tổ chức dạy học Vật lý gắn với thực tiễn SXKD tại địa phương tạo điều kiện giúp HS phát triển các phẩm chất và năng lực, cũng như có thời gian trải nghiệm, tiếp xúc với thực tiễn SXKD, từ đó tạo hứng thú, đa dạng hóa các phương pháp học tập cho các em.

Như vậy, dạy học Vật lý gắn với SXKD tại các địa phương tạo điều kiện tốt để nhà trường cũng như GV có thể triển khai các hình thức, phương pháp dạy học mới, nâng cao tính chủ động, sáng tạo của HS. HS vận dụng được kiến thức Vật lý để giải thích, thực hành và tìm hiểu một số vấn đề liên quan đến quy trình, vận hành,... tại cơ sở SXKD địa phương. Qua đó, HS sẽ nắm vững kiến thức để giải quyết các vấn đề thực tiễn gắn với SXKD tại địa phương các em đang sống, thậm chí là các hoạt động SXKD tại các vùng lân cận.

Căn cứ vào các hình thức dạy học gắn với thực tiễn SXKD trong nghiên cứu của Nguyễn Thị Thu Hà (2019), Phan Thị Tinh (2020), Bộ GD-ĐT (2017), chúng tôi đề xuất các hình thức dạy học cơ bản gắn với thực tiễn SXKD gồm hai hình thức: trong và ngoài lớp học.

2.3. Tổ chức hoạt động trải nghiệm trong dạy học Vật lý gắn với sản xuất kinh doanh

Tham khảo các nghiên cứu về tổ chức HĐTN gắn với SXKD của Nguyễn Thị Liên (2016), Nguyễn Văn Hạnh (2018), Dương Đình Thắng (2017), chúng tôi đề xuất quy trình tổ chức HĐTN trong dạy học Vật lý gắn với SXKD gồm 02 giai đoạn như sau:

*** Giai đoạn 1: Chuẩn bị**

Bước 1: Xác định tên chủ đề. Căn cứ vào nội dung kiến thức Vật lý trong chương trình phổ thông hiện hành và thực tiễn các hoạt động SXKD tại địa phương, GV tìm hiểu, nghiên cứu và xác định tên chủ đề của HĐTN cho phù hợp.

Bước 2: Xác định mục tiêu của chủ đề. Sau khi xác định được tên chủ đề của HĐTN trong dạy học Vật lý gắn với SXKD, GV nghiên cứu và xác định mục tiêu của chủ đề HĐTN hướng đến. Mục tiêu của HĐTN cần làm rõ về kiến thức, kỹ năng, phẩm chất và năng lực của HS sẽ đạt được sau khi tham gia HĐTN.

Bước 3: Xác định nội dung, phương pháp tổ chức của chủ đề. Căn cứ vào mục tiêu của chủ đề HĐTN đã được xác định ở bước 2, GV xác định nội dung của các hoạt động trong chủ đề, đồng thời đưa ra phương pháp tổ chức hoạt động đó.

Bước 4: Thiết kế các hoạt động cụ thể trong chủ đề. Căn cứ vào nội dung, phương pháp của chủ đề HĐTN, GV tiến hành thiết kế các hoạt động gắn với SXKD. GV nghiên cứu, tính toán và dự kiến thời gian, địa điểm, thiết bị, sự hỗ trợ từ các cơ sở SXKD và nguồn lực nhà trường.

Bước 5: Thiết kế công cụ kiểm tra, đánh giá. Công cụ kiểm tra, đánh giá giúp GV đánh giá hiệu quả HĐTN gắn với SXKD tại địa phương, kiểm chứng được về mức độ hứng thú của HS sau khi thực hiện HĐTN và khả năng vận dụng kiến thức các em đã học vào giải quyết tình huống thực tiễn. Từ đó, GV có thể điều chỉnh về biện pháp, kỹ thuật, phương pháp dạy học cho phù hợp.

*** Giai đoạn 2: Tổ chức HĐTN**

Bước 1: GV giao nhiệm vụ. Đây là bước thứ nhất trong việc tổ chức HĐTN gắn với SXKD. Nhiệm vụ cần phải có tính vừa sức, phù hợp với năng lực của HS và được giao thông qua các phiếu học tập.

Bước 2: HS phân tích và xử lý nhiệm vụ: - Thông qua quá trình tham gia HĐTN tại cơ sở SXKD, sau khi nhận nhiệm vụ được giao, HS quan sát, đối chiếu, phân tích về các hoạt động SXKD tại cơ sở. HS dựa trên vốn kinh nghiệm, kiến thức của bản thân để tìm hiểu về các HĐTN gắn với SXKD; - Sau khi có các HĐTN cụ thể tại cơ sở SXKD, HS suy nghĩ hoặc thảo luận với bạn khác về tính đúng đắn, hợp lý của một vấn đề đặt ra.

Bước 3: HS khái quát vấn đề, GV tổng kết, đánh giá. Sau khi HS đã phân tích/xử lý các vấn đề của HĐTN, các em thực hiện báo cáo kết quả trước lớp về các nội dung như: lịch sử làng nghề, quy trình sản xuất,... GV có thể căn cứ vào kết quả của các HĐTN, báo cáo của HS đã nêu liên quan đến kiến thức Vật lí và một số vấn đề về lịch sử làng nghề, quy trình sản xuất,... để đánh giá khả năng tìm hiểu, trải nghiệm của HS thông qua các HĐTN gắn với SXKD.

Bước 4: Vận dụng. Sau khi HS đã trình bày, báo cáo các nhiệm vụ được giao khi tham gia HĐTN, GV có thể đưa ra những tình huống mới, hoặc liên hệ với vấn đề tương tự để các em vận dụng kiến thức đã lĩnh hội được sau khi tham gia HĐTN. Qua đó giáo dục cho HS tình yêu quê hương đất nước, định hướng nghề nghiệp trong tương lai, đồng thời nâng cao hiệu quả dạy học Vật lí ở trường phổ thông.

2.4. Minh họa tổ chức hoạt động trải nghiệm gắn với sản xuất kinh doanh tại địa phương chủ đề “Làng nghề đúc tượng đồng Phường Đức - thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế” trong dạy học Vật lí 10

*** Giai đoạn 1: Chuẩn bị**

Bước 1: Xác định tên chủ đề. Căn cứ vào nội dung kiến thức chương “Chất rắn và Chất lỏng. Sự chuyển thể” (Vật lí 10) để xác định tên chủ đề: “Làng nghề đúc tượng đồng Phường Đức - TP. Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế”.

Bước 2: Xác định mục tiêu của chủ đề. Sau khi tham gia HĐTN với chủ đề này, HS đạt được các mục tiêu cơ bản sau:

- **Về phẩm chất:** + Có tinh thần yêu nước thông qua việc HS tìm hiểu về lịch sử làng nghề, phong tục, tập quán tại địa phương liên quan đến làng nghề đúc đồng Phường Đức; + Rèn luyện tính trung thực trong quá trình học tập, trải nghiệm, tìm hiểu lịch sử, quy trình, nguyên lí của làng nghề đúc đồng Phường Đức; + Có trách nhiệm khi thực hiện nhiệm vụ được giao trong quá trình vận dụng kiến thức vào hoạt động SXKD.

- **Về năng lực chung:** Phát triển được năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo.

- **Năng lực Vật lí:**

+ **Năng lực nhận thức:** (1) Hiểu được các quá trình về nóng chảy - đông đặc, sự nở vì nhiệt của vật rắn, ý nghĩa nhiệt nóng chảy và nhiệt nóng chảy riêng của vật liệu đúc đồng; viết được công thức nhiệt nóng chảy, độ nở dài và độ nở khối của vật rắn, khoảng cách tối thiểu an toàn đối với thợ đúc đồng khi tiến hành làm việc tại các công xưởng, làng nghề đúc đồng; (2) Trình bày được các quy trình cơ bản của nghề đúc đồng, ước tính được giá thành của các sản phẩm đúc đồng hoàn thiện trên thị trường.

+ **Năng lực vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học:** Rèn luyện kĩ năng giải các bài tập liên quan đến nhiệt nóng chảy, nhiệt lượng cần cung cấp cho một khối đồng nóng chảy hoàn toàn ở nhiệt độ nóng chảy, bài tập liên quan đến sự nở vì nhiệt của vật rắn, cụ thể là đồng; tìm kiếm những ngành nghề SXKD trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế có nguyên lí tương đồng với nghề đúc đồng Phường Đức.

Bước 3: Xác định nội dung, phương pháp tổ chức của chủ đề.

- **Nội dung của chủ đề:** + Nội dung 1: Tìm hiểu về lịch sử làng nghề, đặc điểm, địa phương làng nghề đúc đồng Phường Đức; + Nội dung 2: Trải nghiệm thực tiễn để quan sát, khảo sát quy trình đúc đồng thành sản phẩm có giá trị thương mại; + Nội dung 3: Tìm hiểu khảo sát về vấn đề nhân công và giá thành sản phẩm, thù lao và chiến lược kinh doanh, phát triển của cơ sở sản xuất đúc đồng Phường Đức.

- **Phương pháp tổ chức chủ đề:** Học qua trải nghiệm.

Bước 4: Thiết kế các hoạt động cụ thể trong chủ đề.

- **Hoạt động 1. Tìm hiểu, trải nghiệm về lịch sử làng nghề đúc đồng Phường Đức**

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Thời gian
- Quản lí, giao nhiệm vụ cho HS theo các yêu cầu học tập cụ thể. - Hỗ trợ, tư vấn, giải đáp những khó khăn trong quá trình HĐTN của HS khi tìm hiểu lịch sử làng nghề đúc đồng Phường Đức.	- Thông qua việc giới thiệu của đại diện làng nghề đúc đồng Phường Đức - TP. Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế, HS tìm hiểu lịch sử các làng nghề đúc đồng trên địa phương tỉnh Thừa Thiên Huế. - Trình bày thông tin thu nhận được, trả lời các câu hỏi về lịch sử, quy mô làng nghề đúc đồng Phường Đức ở phiếu học tập số 1.	45 phút

- Hỗ trợ HS trong việc tìm hiểu các giai đoạn lịch sử phát triển của làng nghề đúc đồng Phường Đức.		
---	--	--

- *Hoạt động 2.* Trải nghiệm, học tập thực tế về quy trình sản xuất của làng nghề đúc đồng

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Thời gian
- Quản lý, giao nhiệm vụ cho HS theo các yêu cầu đã đưa ra. - Hỗ trợ, tư vấn, giải đáp những khó khăn của HS trong quá trình thực hiện các HĐTN	- Quan sát, khảo sát thực tế các kỹ thuật sản xuất tượng đồng, sản phẩm đúc đồng,... - Tham gia hoạt động theo nhóm vào các công đoạn đơn giản hoặc tự quan sát, ghi chép về quá trình đúc đồng. - Kể tên các hoạt động SXKD về quy trình đúc đồng tại làng nghề Phường Đức; kể tên các kỹ thuật sản xuất, đúc đồng liên quan đến kiến thức sự nở vì nhiệt, sự chuyển thể của các chất. - Trả lời các câu hỏi vào phiếu học tập số 2.	90 phút

- *Hoạt động 3.* Trải nghiệm về thực tiễn vấn đề nhân công, tiền lương của làng nghề đúc đồng Phường Đức.

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Thời gian
- Quản lý, giao nhiệm vụ cho HS theo các yêu cầu đã đưa ra. - Hỗ trợ, tư vấn, giải đáp những khó khăn của HS trong quá trình tìm hiểu về vấn đề tiền lương, nhân công của làng nghề đúc đồng Phường Đức.	- Tìm hiểu, thu thập thông tin về quy mô của cơ sở SXKD. - Tìm hiểu vấn đề thuê lao động, nhân công của các cơ sở SXKD. - Thu thập thông tin về trình độ của các lao động, nhân công; tìm hiểu, thu thập thông tin về thù lao của mỗi nhân công theo từng lĩnh vực phụ trách. - HS trả lời các câu hỏi vào phiếu học tập số 3.	90 phút

- *Hoạt động 4.* Trải nghiệm về chiến lược kinh doanh, quảng bá sản phẩm của làng nghề đúc đồng Phường Đức.

Hoạt động của GV	Hoạt động của HS	Thời gian
- Quản lý, giao nhiệm vụ cho HS theo các yêu cầu đã đưa ra. - Hỗ trợ, tư vấn, giải đáp những khó khăn của HS trong quá trình tìm hiểu chiến lược kinh doanh, quảng bá sản phẩm của làng nghề đúc đồng Phường Đức.	- Tiến hành tìm hiểu, thu thập thông tin về chiến lược SXKD của làng nghề đúc đồng Phường Đức. - Thu thập thông tin về chiến lược SXKD của các làng nghề đúc đồng trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế; tìm hiểu, thu thập thông tin về chiến lược quảng bá các sản phẩm về đồ đúc đồng của làng nghề đúc đồng Phường Đức. - Tìm hiểu về tiềm năng, sự phát triển trong tương lai của các làng nghề đúc đồng tại tỉnh Thừa Thiên Huế. - Trả lời các câu hỏi vào phiếu học tập số 4.	90 phút

Bước 5. Thiết kế công cụ kiểm tra, đánh giá. Để đánh giá được hiệu quả các hoạt động của HS, GV cần kết hợp với các phương pháp kiểm tra, đánh giá khác nhau. GV sử dụng phương pháp quan sát để đánh giá thông qua việc các em tích cực thực hiện các nhiệm vụ được giao. Đồng thời, GV có thể xây dựng Rubrics đánh giá như sau:

Thành tố	Tiêu chí đánh giá	Mức độ		
		Mức 1 (1 điểm)	Mức 2 (2 điểm)	Mức 3 (3 điểm)
Trải nghiệm, học tập thực tế về quy trình sản xuất đồ đúc đồng	Nắm được quy trình đúc đồng tại làng nghề	Chưa trình bày được về quy trình đúc đồng tại làng nghề.	Trình bày được nhưng chưa đầy đủ quy trình đúc đồng tại làng nghề	Trình bày đầy đủ quy trình đúc đồng tại làng nghề một cách đầy đủ.
	Đưa ra được các lưu ý về kỹ thuật đúc đồng tại làng nghề	Chưa đưa ra được các lưu ý về kỹ thuật đúc đồng tại làng nghề	Đưa ra được các lưu ý về kỹ thuật đúc đồng tại làng nghề nhưng chưa đầy đủ.	Đưa ra đầy đủ các lưu ý về kỹ thuật đúc đồng tại làng nghề một cách đầy đủ.
	Trình bày được những kiến thức liên quan đến SXKD với kiến thức vật lý	Trình bày được rất ít kiến thức liên quan giữa SXKD ở làng nghề đúc đồng với kiến thức sự nở vì	Trình bày được một số kiến thức liên quan giữa quá trình SXKD ở làng nghề đúc đồng với kiến thức sự nở vì nhiệt và	Trình bày được những kiến thức liên quan giữa quá trình SXKD ở làng nghề đúc đồng với kiến thức sự nở vì

		nhật và một số kiến thức trong bài “Sự chuyển thể của các chất” (Vật lí 10).	một số kiến thức trong bài “Sự chuyển thể của các chất” (Vật lí 10) nhưng chưa đầy đủ.	nhật và một số kiến thức trong bài “Sự chuyển thể của các chất” (Vật lí 10) một cách đầy đủ.
Trải nghiệm thực tiễn vấn đề nhân công, tiền lương	Nắm được sản lượng sản xuất trung bình của cơ sở SXKD trong thời gian một tháng.	Chưa nắm được sản lượng sản xuất trung bình của cơ sở SXKD trong thời gian một tháng.	Đưa ra được sản lượng sản xuất trung bình của cơ sở SXKD trong thời gian một tháng nhưng chưa đầy đủ.	Đưa ra được sản lượng sản xuất trung bình của cơ sở SXKD trong thời gian một tháng một cách đầy đủ.
	Biết được tổng số lao động, nhân công ở cơ sở SXKD.	Chưa biết được tổng số lao động, nhân công ở cơ sở SXKD.	Biết được số lao động, nhân công ở cơ sở SXKD ở một số mảng SXKD.	Biết được tổng số lao động, nhân công ở cơ sở SXKD.
	Đưa ra được nhu cầu về trình độ lao động, nhân công tính theo công đoạn kĩ thuật tại cơ sở SXKD.	Chưa đưa ra được nhu cầu về trình độ lao động, nhân công tính theo công đoạn kĩ thuật tại cơ sở SXKD.	Đưa ra được nhu cầu về trình độ lao động, nhân công tính theo công đoạn kĩ thuật tại cơ sở SXKD nhưng chưa đầy đủ.	Đưa ra được nhu cầu về trình độ lao động, nhân công tính theo công đoạn kĩ thuật tại cơ sở SXKD một cách đầy đủ.
	Biết được tiền lương phải trả cho nhân công của cơ sở SXKD theo từng vị trí kĩ thuật phụ trách (tính theo tháng).	Chưa biết được tiền lương phải trả của nhân công của cơ sở SXKD theo từng vị trí kĩ thuật phụ trách.	Biết được tiền lương phải trả của nhân công của cơ sở SXKD theo từng vị trí kĩ thuật phụ trách nhưng chưa tổng thể, đầy đủ.	Biết được tiền lương phải trả cho nhân công của cơ sở SXKD theo từng vị trí kĩ thuật phụ trách.
Trải nghiệm thực tiễn vấn đề chiến lược kinh doanh, phát triển của cơ sở sản xuất.	Biết được chiến lược kinh doanh của cơ sở SXKD.	Chưa biết được chiến lược kinh doanh của cơ sở SXKD.	Biết được chiến lược kinh doanh của cơ sở SXKD nhưng chưa đầy đủ.	Biết được chiến lược kinh doanh của cơ sở SXKD một cách đầy đủ.
	Đưa ra được yêu cầu về nhân lực của cơ sở SXKD.	Chưa đưa ra được yêu cầu về nhân lực của cơ sở SXKD.	Đưa ra được yêu cầu về nhân lực của cơ sở SXKD nhưng chưa đầy đủ.	Đưa ra được yêu cầu về nhân lực của cơ sở SXKD một cách đầy đủ.
	Đánh giá được tiềm năng, sự phát triển trong tương lai của làng nghề đúc đồng ở tỉnh Thừa Thiên Huế.	Chưa đánh giá được tiềm năng, sự phát triển trong tương lai của làng nghề đúc đồng ở Thừa Thiên Huế.	Đánh giá được tiềm năng, sự phát triển trong tương lai của làng nghề đúc đồng ở tỉnh Thừa Thiên Huế nhưng chưa đầy đủ.	Đánh giá được tiềm năng, sự phát triển trong tương lai của làng nghề đúc đồng ở tỉnh Thừa Thiên Huế một cách đầy đủ.

*** Giai đoạn 2: Tổ chức HĐTN**

Bước 1: GV giao nhiệm vụ. GV giao nhiệm vụ cho các nhóm thông qua các phiếu học tập 1, 2, 3, 4 (xem hình 1).

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 1

Thông qua vốn hiểu biết có được của cá nhân và sự giới thiệu của đại diện làng nghề đúc đồng Phường Đức, em hãy trả lời những hiểu biết của mình về thực tiễn lịch sử các làng nghề đúc đồng trên địa phương tỉnh Thừa Thiên Huế.

.....

.....

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 2

Câu 1. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, học tập thực tế về quy trình sản xuất tại Làng nghề Phường Đức, em hãy kể tên các hoạt động sản xuất kinh doanh về quy trình đúc đồng tại Làng nghề.

.....

.....

Câu 2. Thông qua các hoạt động trải nghiệm, học tập thực tế về quy trình sản xuất đúc đồng tại Làng nghề Phường Đức, em hãy kể tên các kĩ thuật sản xuất, đúc đồng liên quan đến kiến thức sự nở vì nhiệt, sự chuyển thể của các chất tại Làng nghề.

.....

.....

PHIẾU HỌC TẬP SỐ 3	PHIẾU HỌC TẬP SỐ 4
<p>Thông qua các hoạt động trải nghiệm về thực tiễn vấn đề nhân công, tiền lương của làng nghề đúc đồng Phường Đức, em hãy cho biết các hiểu biết của mình về các vấn đề: quy mô, vấn đề thuê nhân công, trình độ của nhân công, chế độ tiền lương, nhu cầu về nhân lực tại Làng nghề.</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>Thông qua các hoạt động trải nghiệm về việc tìm hiểu chiến lược kinh doanh, quảng bá sản phẩm của Làng nghề đúc đồng Phường Đức, em hãy cho biết các hiểu biết của mình về các vấn đề: chiến lược kinh doanh, chiến lược quảng bá sản phẩm đúc đồng, vai trò của làng nghề đối với tỉ trọng kinh tế tỉnh nhà, tiềm năng phát triển của Làng nghề.</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Hình 1. Các phiếu học tập sử dụng trong quá trình tổ chức HĐTN gắn với SXKD

Bước 2: HS phân tích và xử lí: - Thông qua quá trình HĐTN tại cơ sở đúc đồng Phường Đức, HS quan sát, cảm nhận và đối chiếu, phân tích về các hoạt động SXKD tại cơ sở, HS thực hiện công việc kết nối với vốn kinh nghiệm, kiến thức của bản thân để tìm hiểu về các HĐTN gắn với SXKD; - Sau khi có những HĐTN cụ thể tại cơ sở SXKD, HS có thể trao đổi, thảo luận với các bạn khác về tính đúng đắn, tính hợp lí của vấn đề đặt ra, mỗi HS sẽ xuất hiện các ý tưởng, dự định về vấn đề đó.

Bước 3: HS tổng quát/khái quát và GV đánh giá. Sau khi HS đã phân tích/xử lí các vấn đề của HĐTN, các em thực hiện báo cáo kết quả trước lớp về các nội dung của HĐTN. GV có thể căn cứ vào kết quả thu được và các tiêu chí, công cụ đánh giá ở bước 5 trong giai đoạn 1 để đánh giá HS về khả năng tìm hiểu, trải nghiệm các hoạt động SXKD.

3. Kết luận

Dựa trên cơ sở lí luận của việc tổ chức HĐTN cũng như tổ chức dạy học gắn với SXKD tại địa phương, chúng tôi đã đề xuất quy trình tổ chức HĐTN gắn với SXKD trong dạy học môn Vật lí. Từ đó, vận dụng quy trình này vào dạy học một số kiến thức chương “Chất rắn và Chất lỏng. Sự chuyên thể” (Vật lí 10) thông qua việc tổ chức HĐTN gắn với SXKD tại địa phương với chủ đề “Làng nghề đúc tượng đồng Phường Đức - TP. Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế”. Với mô hình dạy học này đã giúp HS liên hệ những kiến thức đã học với thực tiễn cuộc sống, phát triển các phẩm chất, năng lực cần thiết, có khả năng tự học và ý thức học tập suốt đời; lựa chọn được ngành nghề phù hợp với năng lực và sở thích, điều kiện và hoàn cảnh của bản thân để tiếp tục học lên, học nghề hoặc tham gia vào cuộc sống lao động.

Tài liệu tham khảo

- Bộ GD-ĐT (2017). *Xây dựng và thực hiện kế hoạch giáo dục định hướng phát triển năng lực học sinh và tổ chức hoạt động giáo dục trong nhà trường gắn với sản xuất, kinh doanh tại địa phương môn Vật lí*. Tài liệu Hội thảo - tập huấn.
- Bộ GD-ĐT (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình hoạt động trải nghiệm* (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
- Bùi Ngọc Diệp (2015). Hình thức tổ chức các hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông. *Tạp chí Khoa học giáo dục, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam*, 113, 37-40.
- Đình Thị Kim Thoa (chủ biên, 2019). *Hướng dẫn tổ chức hoạt động trải nghiệm trung học cơ sở theo chương trình giáo dục phổ thông mới*. NXB Đại học Sư phạm.
- Dương Đình Thắng (2017). Trải nghiệm làng nghề, hình thức quan trọng trong dạy học trải nghiệm hướng nghiệp cho học sinh trung học cơ sở tỉnh Bắc Ninh. *Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt kì 1 tháng 10*, 138-140.
- Nguyễn Thị Liên (chủ biên, 2016). *Tổ chức hoạt động trải nghiệm sáng tạo trong nhà trường phổ thông*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- Nguyễn Thị Thu Hà (2019). Tổ chức hoạt động dạy học chủ đề “Sự bay hơi. Độ ẩm không khí (Vật lí 10)” gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh chè trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên nhằm giáo dục định hướng nghề nghiệp cho học sinh. *Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt tháng 10*, 227-234.
- Nguyễn Văn Hạnh (2018). *Dạy học nghiệp vụ sư phạm dựa vào học tập trải nghiệm cho sinh viên sư phạm kĩ thuật*. Luận án tiến sĩ Khoa học giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.
- Phan Thị Tình (2020). Trải nghiệm làng nghề nhằm định hướng nghề nghiệp cho học sinh trung học phổ thông trên địa bàn tỉnh Phú Thọ. *Tạp chí Giáo dục*, 486, 48-53.